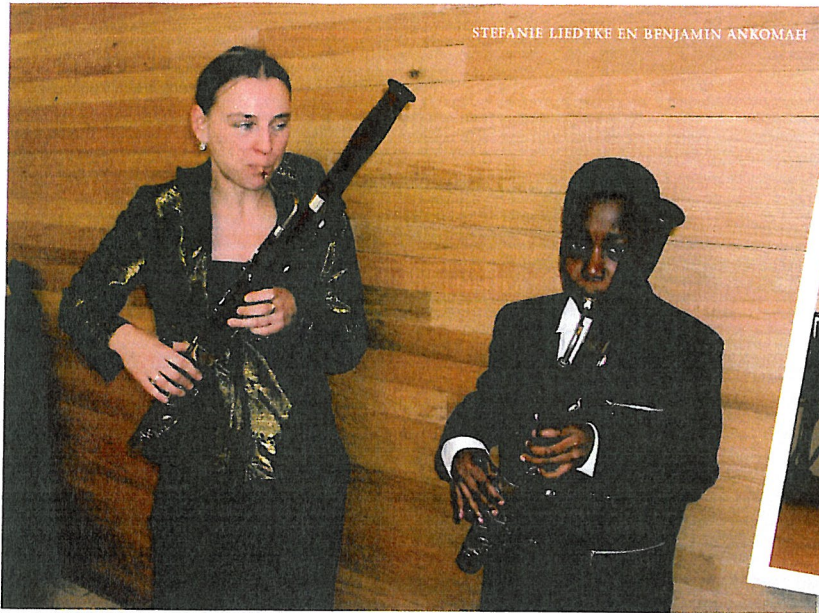

STEFANIE LIEDTKE EN BENJAMIN ANKOMAH

Kwintfagot en contraforte

TEKST: BEATRICE DEES FOTO'S: HENNIE STEMPEHER

De muzikale opening brengt een heel jonge speler op het podium, Benjamin Ankomah uit de fagot-inoklas van Muziekcentrum ZuidOost. Met zijn lerares Stefanie Liedtke speelt hij een paar duo's, kinderliedjes die eerst worden gezongen. Hij zit in groep zeven en heeft voor het derde jaar groeplees fagot. Ook zit hij in het Leerorkest, een orkest voor leerlingen van vier basisscholen in Zuidoost die les krijgen op een instrument. Benjamin speelt op een kwintfagot, speciaal voor kinderen gebouwd. Hij straalt wanneer er voor hem geapplaudisseerd wordt. Waarom heeft hij voor dit instrument gekozen? 'De fagot ziet er zo mooi uit en heeft een grappig geluid. Die wou ik spelen.' Wel jammer dat hij achter in het orkest zit, je kunt hem niet zo goed zien. 'In het begin vond ik die kleppen wel lastig en het trillende riet ook, maar nu ben ik er aan gewend.'

CONTRAFORTE

Een nieuw instrument, de contraforte, wordt gepresenteerd door bouwer Peter Wolf en bespeler Stefan Pantzier uit Leipzig. De contraforte is ontwikkeld omdat de contrafagot sinds de barok niet veranderd is. Orkesten zijn intussen groter geworden en de andere instrumenten klinken luider. Daardoor raakt het geluid van de contrafagot

De fagot een saaie lage brommer? Vergeet het maar. FagotClub Nederland organiseerde in het Amsterdamse conservatorium de Dag van de Fagot. Professionele en amateur musici, docenten en leerlingen ontmoetten elkaar op deze dag vol interessante discussies, demonstraties en muziek.

hier en daar wat ondergesneeuwd. Nadat Pantzier de contraforte heeft laten horen geeft Guus Dral, contrafagottist van het KCO, commentaar op dit nieuwe instrument. 'Het is een totaal ander instrument dan de contrafagot, hij heeft vooral in het forte meer dynamiek en hij kan een octaaf hoger. Heel interessant voor solowerk. Ook de intonatie is anders; bij de contrafagot kun je iets hoger of lager intoneren, bij de contraforte kan dat niet. Je kunt hem niet zo maar in een orkest implanteren, het geluid is te direct.'

Pantzier is het hier niet mee eens; het nieuwe instrument is nog in ontwikkeling. Er ontstaat een geanimeerde discussie. Dan pakt Dral zijn eigen contrafagot uit en speelt een motiefje, daarna speelt Pantzier hetzelfde stukje op de contraforte. Nu is het verschil goed te horen. In de laagte is de contraforte harder en heeft hij een andere kleur. Het instrument heeft een open helder geluid, alsof

het in de verte familie van de saxofoon is. De contrafagot is warmer en zachter.

CIRCULAR BREATHING

Luciano Berio componeerde een Sequenza voor fagot vol technische hoogstandjes. Lastige glissandi en een tremolo over een octaaf, wat resulteert in een bijna dierlijk geluid. Berio brengt de uitvoerend

musicus aan de grenzen van zijn kunnen. Helemaal gemeen is dat deze alleen aan het begin kan ademen, terwijl het stuk minutenlang zonder adempauze doorloopt. Het stuk kan dus eigenlijk niet gespeeld worden.

Stefanie Liedtke bewijst dat het wel kan. Zij demonstreert circular breathing: inademen terwijl je uitademt. Met een restje adem in je wangen speel je door, terwijl je snel via de neus inademt. Je ziet haar wangen bol en hol worden. Het klinkt eenvoudig, maar er moet hard aan gewerkt worden. Bij trillers en loopjes gaat het gemakkelijk, in staccato gedeelten is het bijna niet te doen. Berio was niet de eerste die dit soort gemenigheidjes uithaalde. In Bachs Johannes Passion zit ook zo'n lastige passage. Tijdens het koorstuk 'Lasset uns den nicht zerteilen' heeft de fagot allemaal loopjes achter elkaar; er is geen tijd om te ademen. Circular breathing is dan de oplossing. ♦

WWW.FAGOTCLUB.NL